

Mészáros Sándor: Holttá nyilvánítva

Délvidéki magyar fátum 1944-45

II. Bánság, Szerémség, Baranya, Muravidék (Recenziói vélemény)

Dr. Mészáros Sándor könyvének első kötetét szerkesztve a szerzővel abban állapodtunk meg, hogy a Bácska eseményeit feldolgozó fejezetekhez hasonló alapossggal és részletességgel befejezés előtt álló bánáti, szerémségi, baranyai és muravidéki anyagot egy későbbi időpontban jelentetjük meg, részben pedig azért, mert – különösen a baranyai és muravidéki eseményeket illetően – úgy éreztük, hogy mindenképpen szükségesek a levéltári utó kutatások. Mészáros Sándor, mint a hagyatékából előkerült kézirat tanúsítja, valóban továbbírt néhány fejezetet, ám váratlan halálával (1996 augusztusában) kézírata immár véglegesen befejezetlen maradt. Ennek ellenére különösen fontos történelmi munkát hagyott maga után, hiszen ilyen alapossggal, és a még föllelhető levéltári s anyakönyvi adatok feldolgozásával előtte még senki sem nyúlt az említett régiók és alrégiók 1944–45-ös eseményeinek, vérgözös történelmének a feldolgozásához, legalábbis ami e területek magyar népességének múltját illeti.

Különösen a Bánságra vonatkozó fejezetek jól kidolgozottak és részletesek, noha a szerző hangsúlyozza, hogy a Tiszától keletre a magyarellenes megtorlások korántsem voltak olyan tömegesek, mint a Bácskában, ami érthető, ha tudjuk, hogy a Bánát de facto németek által igazgatott terület volt, s a magyarság voltaképpen alárendelt szerepet játszott, s a

német uralommal szemben nemegyszer kinyilvánította ellenszenvét is. Ilyen összefüggésben méginkább irracionális a partizán hatóságok magyarellenes fellépése, és különösen nagy a terror áldozatává vált magyarok száma.

Összegzésül: töredékességében is igen fontos munka a Holttá nyilvánítva második kötete, és a vajdasági magyarok történelmi önismerete szempontjából megjelentetése különösen kívánatos!

Csorba Béla